

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1206/2021
12.05.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драган Милановић адвокат из ..., против тужених ББ из ... и ВВ из ..., чији је пуномоћник Ђорђе Здравковић адвокат из ..., ради чинидбе, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2607/20 од 04.11.2020. године, која је исправљена решењем тог суда Гж 2607/20 од 22.12.2020. године, у седници већа одржаној дана 12.05.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2607/20 од 04.11.2020. године, исправљене решењем тог суда Гж 2607/20 од 22.12.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Краљеву – Судска јединица у Врњачкој Бањи П 1619/19 од 02.07.2020. године, ставом првим изреке, утврђено је да је престало право стварне колске и пешачке службености тужених, као власница повласног добра – парцеле .. КО ..., преко парцеле тужиоца .. КО ... као послужног добра, у мерама и границама наведеним у овом ставу изреке и забрањен је туженима пролаз колима и пешице описаном трасом. Ставом другим изреке, обавезане су тужене да на име трошкова парничног поступка солидарно исплате тужиоцу износ од 487.550,00 динара у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2607/20 од 04.11.2020. године, која је исправљена решењем тог суда Гж 2607/20 од 22.12.2020. године, преиначена је пресуда Основног суда у Краљеву – Судска јединица у Врњачкој Бањи П 1619/19 од 02.07.2020. године, тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је престало право стварне колске и пешачке службености тужених као власница повласног добра – парцеле .. КО ..., преко тужиоцеве парцеле .. као послужног добра трасом одређеном мерама и границама наведеним у овом ставу изреке, и да се забрани туженима пролаз колима и пешице описаном трасом, а тужилац обавезан да туженој ВВ на име трошкова парничног поступка исплати износ од 266.800,00 динара у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде са законском затезном каматом од извршности пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 403. став 2. тачка 2. и члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да тужиочева ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Тачни су наводи ревидента да је другостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, када је првостепену пресуду преиначио применом члана 394. тачка 3. истог Закона, с обзиром да у образложењу побијане пресуде нису наведене чињенице о чијем постојању је првостепени суд, користећи се другим утврђеним чињеницама, извео неправилан закључак. Међутим, по оцени ревизијског суда, то не утиче на правилност другостепене пресуде и одлуке о преиначењу пресуде нижестепеног суда због погрешне примене материјалног права.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је власник парцеле .. КО ... на којој се налазе два објекта – породична стамбена зграда и помоћна зграда. Тужене су сувласнице са једнаким уделима на парцели .. у истој катастарској општини која се гранични са парцелом у својини тужиоца. Тужена ББ од 1972. године користи део тужиоачеве парцеле као пролаз колима и пешице до своје гараже. Прилаз гаражи тужене са јавног пута је могућ изградњом приступног пута, без потребе реконструкције њеног стамбеног објекта.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је преиначио првостепену пресуду којом је, применом члана 58. став 2. Закона о основама својинскоправних односа, усвојен тужбени захтев и утврђен престанак права стварне службености тужених због престанка потребе да се тужиочева парцела користи као послужно добро. По становишту тог суда, стварна службеност не престаје самим тим што је постала непотребна за коришћење повласног добра, нити престанком разлога због којих је установљена, већ власник послужног добра мора, када се испуне претпоставке из члана 58. став 2. Закона о основама својинскоправних односа, поднети тужбу за укидање стварне службености, а не декларативну тужбу за утврђење да је право стварне службености престало.

Изложено правно становиште прихвата и ревизијски суд.

Одредбом члана 58. став 2. Закона о основама својинскоправних односа прописано је да власник послужног добра може захтевати да престане право стварне службености када оно постане непотребно за коришћење повласног добра или када престане други разлог због кога је оно засновано. Таквим захтевом врши се промена у правном односу власника повласног и власника послужног добра, која не може настати без судске одлуке. Промена у правном односу остварује се преображајном (конститутивном) тужбом за укидање права стварне службености, а не декларативном тужбом за утврђење да је стварна службеност престала. Таква тужба може се поднети у другим случајевима престанка права стварне службености – невршењем у периоду од

три узастопне године у којем се власник послужног добра противио њеном вршењу (либераторна узукапија), односно за време потребно за њено стицање одржајем (застарелост), конфузије власника повласног и послужног добра или пропашћу неког од тих добара (члан 58. став 1. и 3. Закона о основама својинскоправних односа).

У конкретом случају, тужилац захтев за престанак права стварне службености заснива на одредби члана 58. став 2. Закона о основама својинскоправних односа, али није поднео конститутивну тужбу за укидање права стварне службености већ декларативну тужбу, због чега је другостепени суд правилно поступио када је преиначио првостепену пресуду и такав тужбени захтев одбио.

Нису основани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права, засновани на ставу тужиоца да је подношење конститутивне тужбе нужно само када је право стварне службености уписано у јавне књиге, што овде није случај. Правно правило имовинског права да измењене околности у погледу фактичке могућности коришћења повласног добра могу бити разлог за престанак установљеног права стварне службености примењује се на све службености, без обзира на правни основ њиховог настанка (одржај, тестамент, деоба сусвојине, судска одлука или уговор). Одржај је оригинарни начин стицања права стварне службености предвиђен чланом 54. Закона о основама својинскоправних односа, за који не постоји услов који се тиче уписа у јавне књиге. Због тога, и у случају престанка права стварне службености стечене одржајем због промењених околности, мора се поднети преображајна тужба за укидање тако стеченог права стварне службености.

Из наведних разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић